

Nieuwsbrief 21-6, juni 2012

- 1. Een greep uit het klachtenarsenaal**
Meldpunt Vreemdelingendetentie
- 2. Met Hepatitis B op straat, stelling van de maand. Film 'Special Flight'**
In het nieuws
- 3. Alternatieven voor vreemdelingenbewaring**
Publicaties
- 4. De VN-Mensenrechtenraad bekritiseert Nederland vanwege haar vreemdelingenbeleid**
In de politiek
- 5. Vreemdelingen moeten voldoende te eten krijgen in detentie. Telefoons en andere informatiedragers mogen mee bij bezoek advocaat**
Rechtspraak

Meldpunt

Vreemdelingendetentie

verzamelt klachten over de omstandigheden in vreemdelingendetentie.

Het doel is om zo meer zicht te krijgen op de detentie-omstandigheden en dit terug te koppelen naar de politiek en media. Daarnaast bieden we hulp bij de opvolging van klachten.

Heeft u een klacht? Bel dan naar **030-2990222**, vanuit detentie kunt u gratis bellen naar **0800-3388776** of vul het klachten formulier in op onze [website](#)

1. Een greep uit het klachtenarsenaal

Meldpunt vreemdelingendetentie

Ernstige psychische klachten en geen behandeling

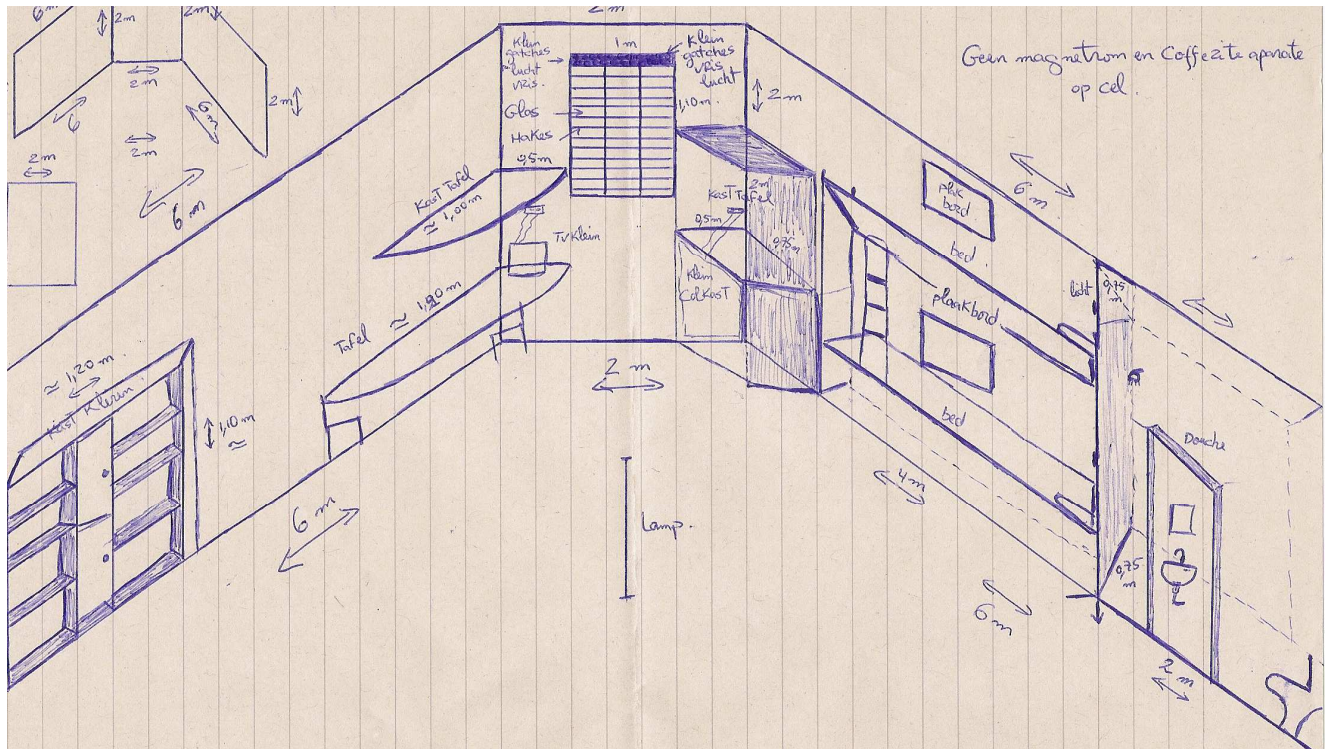
De medische zorg in detentie blijft het belangrijkste thema van de meldingen die binnenkomen. De opgesloten vreemdelingen klagen over de toegankelijkheid van de artsen, medicijnen die ze krijgen voorgeschreven en over de uiterst vernederende wijze waarop ze een bezoek aan het ziekenhuis moeten brengen.

Zo kwam er een klacht binnen van een 31- jarige man uit Afrika die lijdt aan een posttraumatische stress stoornis, waardoor hij zijn traumatische ervaringen uit het land van herkomst steeds opnieuw beleeft en er ook nachtmerries aan overhoudt. Gevolgen hiervan zijn ernstige slaapproblemen, oververmoeidheid, concentratieproblemen en neigingen tot zelfmoord. Hiervoor was hij eerder in behandeling, maar door de plaatsing in detentie is deze behandeling stopgezet en bovendien worden hem de nodige medicijnen ook niet meer verstrekt. Door bemiddeling tussen de oorspronkelijk

behandelend psycholoog en de arts in detentie wordt geprobeerd de man alsnog de vereiste behandeling en medicatie aan te bieden.

Geen dagprogramma als in de gevangenis

Het dagelijks leven in detentiecentra is sober vergeleken met dat in de gevangenis. In de gevangenis staat de persoonlijke ontwikkeling van gedetineerden meer centraal, ze hebben zelfs ieder een eigen programma dat gericht is op hun individuele situatie waar de mogelijk tot onderwijs deel van uitmaakt. Er zijn mogelijkheden zelfs om onderwijs te volgen met als resultaat een diploma of certificaat, ook kan er arbeid worden verricht waarmee ze wat geld verdienen om boodschappen te kopen.

Een van de mensen waar het meldpunt contact mee heeft, heeft ons een brief geschreven waarin hij het dagelijks leven beschrijft. Hij vertelt over weinig afwisseling, geen mogelijkheid om zelf te koken of zelfs maar koffie te zetten in de cel. Deze man heeft bovendien een schets gemaakt van de cel waarin hij 15 uur per dag verblijft.

In de vreemdelingendetentiecentra zitten vreemdelingen soms maanden lang vast zonder zichzelf te kunnen ontwikkelen. Vier maal per week wordt er een sportactiviteit van drie kwartier aangeboden en een mogelijkheid om wat meer zakgeld te verdienen dan het wekelijkse bedrag van 10 euro is er niet. Kortom, hoewel deze mensen onschuldig vastzitten, vaak geen crimineel verleden hebben en sommige zelfs in het land van herkomst hoog zijn opgeleid, zijn de verschillen groot. In Zweden is de situatie beter, vreemdelingen kunnen elkaar binnen de locatie bezoeken, de binnendeuren zijn namelijk open en zij worden niet op een cel ingesloten. Daarnaast is er 12 uur per dag toegang tot de sportzaal, de buitenruimte bestaat uit een grote tuin met groen, sportruimte en zitplaatsen. In de detentiecentra zijn prikkeldraad en tralies niet toegestaan, ze maken in plaats daarvan gebruik van veiligheidsglas. Hier zou Nederland een voorbeeld aan kunnen nemen.

Vreemdelingendetentie behoort een uiterste middel te zijn.

Al geruime tijd wordt gepleit voor alternatieven voor het opsluiten van vreemdelingen, zoals een meldplicht of een borgsom. Uit onderzoek van Amnesty International en de meldingen die binnenkomen, blijkt dat het uitgangspunt van detentie als ultimum remedium zich niet laat rijmen met de huidige Nederlandse praktijk.

Een voorbeeld hiervan is de plaatsing van twee bejaarde vrouwen in detentiecentrum Rotterdam. Één van hen loopt met een rollator en is afkomstig uit Burundi. Na een aantal maanden te hebben verbleven in de Vrijheidsbeperkende Locatie wordt ze door de Dienst Terugkeer en Vertrek met een kaartje op de trein naar Roosendaal gezet. Daar raakt ze de weg kwijt, ze zwerft rond en valt. De ambulance en de politie worden gebeld en er wordt besloten haar in detentie te plaatsen. Gezien het feit dat het om een oudere vrouw gaat die bovendien invalide is, zou een lichter middel dan detentie hier op zijn plaats zijn geweest. Volgens het proportionaliteitsbeginsel mag detentie alleen worden ingezet wanneer andere mogelijkheden om de persoon beschikbaar te houden voor uitzetting niet voldoende waarborgen bieden. Dit is met name van belang voor kwetsbare mensen, zoals bejaarden en invaliden.

[Terug naar boven](#)

2. Met Hepatitis B zonder pardon op straat en de stelling van de maand

In het nieuws

Met hepatitis B zonder zorg op straat

In februari dit jaar raakte detentiecentrum Rotterdam in opspraak nadat een voormalig alleenstaande minderjarige vreemdeling, die 8 maanden in detentie heeft gezeten, kort na zijn vrijlating met acuut leverfalen in het ziekenhuis moest worden opgenomen. De jongeman bleek besmet met een Hepatitis B virus en moest met spoed een levertransplantatie ondergaan. Naar alle waarschijnlijkheid heeft hij het virus in detentiecentrum Rotterdam opgelopen. De gebeurtenis deed de discussie rondom de omstandigheden in Nederlandse vreemdelingenbewaring, die al langer gaande was, verder oplaaien. Daarover werden Kamervragen gesteld, Minister Leers heeft daar nu antwoorden op gegeven en heeft ook medegedeeld om de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) onderzoek te laten verrichten naar de zorg die aan de man in vreemdelingendetentie is gegeven.

[Lees hier de beantwoording kamervragen](#)

[NOS artikel](#), [Zembla artikel](#)

Stelling van de maand

In de rubriek "*Het issue*" van ANS-Online, de website van het Algemeen Nijmeegse Studentenblad, staat iedere maand een ander issue centraal waarover de meningen sterk verschillen. In de maand juni stond de volgende stelling centraal:

"vreemdelingendetentie moet worden afgeschaft". Onder andere Sharon Gesthuizen, Tweede Kamerlid en woordvoerder Immigratie en Asiel voor de SP, Annemarie Busser beleidsmedewerker Migratie bij Amnesty International Nederland en Frans-Willem Verbaas, advocaat Vreemdelingen recht reageren op de stelling.

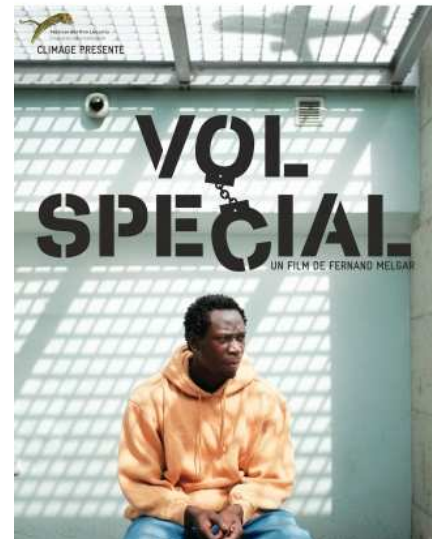
[Lees hier het artikel](#)

Special Flight

In de documentaire Special Flight van regisseur Fernand Melgar wordt negen maanden lang het leven in een Zwitsers detentiecentrum vastgelegd. In Nederland is nooit de toestemming gegeven om binnen de muren van detentiecentra te mogen filmen. Deze documentaire geeft ons de kans om te zien hoe het is om in een detentiecentrum te leven, hoewel de kanttekening dat het Zwitserse systeem veel meer vrijheden kent hier op zijn plaats is.

[Meer informatie over de film en het bestellen van de dvd.](#)

[Bekijk hier de trailer](#)

Ook studenten laat het niet koud

Op 7 juni hield de Groningse studentengroep van Amnesty International van 9 uur 's ochtends tot 9 uur 's avonds een marathonactie op de Grote Markt. Met deze actie vroegen zij aandacht voor het mensonterende aspect van opsluiting van vreemdelingen in Nederland. Vrijwillig lieten 6 studenten zich 12 uur lang opsluiten in een kooi. Deze kooi stond symbool voor een detentiecentrum. Daarnaast gaven vrijwilligers van Amnesty International, voorbijgangers uitleg over de problemen rondom het vreemdelingendetentiebeleid in Nederland. [Lees hier het artikel](#)

3. Alternatieven voor vreemdelingenbewaring

Publicaties

Alternatieven voor vreemdelingenbewaring

In december 2010 besloot de meerderheid van de Tweede Kamer dat toepassing van alternatieven voor vreemdelingendetentie overwogen dient te worden. Op het besluit van de Tweede Kamer heeft Amnesty gereageerd met een notitie "Vreemdelingendetentie in Nederland: het moet en kan anders". Medio 2012 worden er echter nog steeds te veel mensen in detentie gezet waarvoor passende alternatieven beschikbaar zijn. Amnesty benadrukt dat in alle gevallen lichtere maatregelen om de vreemdeling beschikbaar te houden voor uitzetting eerst moeten worden toegepast of in ieder geval overwogen voordat zwaardere maatregelen worden opgelegd. Minister Leers heeft in december 2011 aangekondigd om met kleinschalige pilots een beperkt aantal alternatieven te gaan onderzoeken.

[Lees hier het Amnesty rapport](#)

[Lees hier het Justitia et Pax rapport](#)

Minimale standaarden voor mensenrechten

De European Council on Refugees and Exiles en Amnesty International stelde een lijst samen met mensenrechtenstandaarden waar detentie van vreemdelingen in Europa minimaal aan moeten voldoen. De internationale standaarden eisen dat vreemdelingen niet standaard gedetineerd worden en dat detentie alleen gerechtvaardigd is in uitzonderlijke gevallen en onder volledige procedurele rechtsbescherming. Stichting LOS ondersteunt deze oproep.

[Lees hier Not Crossing Red Lines – A negotiator's checklist on minimum detention safeguards](#)

4. De VN-Mensenrechtenraad bekritiseert Nederland

In de politiek

De VN-Mensenrechtenraad bekritiseert Nederland vanwege haar vreemdelingenbeleid

Op 31 mei 2012 sprak de VN-Mensenrechtenraad in Genève tijdens de zogenaamde Universal Periodic Review over het Nederlandse mensenrechtenbeleid. De Mensenrechtenraad die uit 47 landen bestaat, kreeg de kans om kritische vragen te stellen over beleid omtrent racisme, discriminatie en het vreemdelingenbeleid.

Minister Spies verdedigde het Nederlandse vreemdelingenbeleid onder meer door erop te wijzen dat vreemdelingendetentie een uiterst middel is, dat niet zomaar wordt ingezet. De organisaties hopen dat het overheidsbeleid sterker inzet op alternatieven.

Het Nederlandse Juristen Comité voor de Mensenrechten, het NJCM, uitte in een schaduwrapportage haar zorgen over de armoedige omstandigheden in de detentiecentra en het gebruik van isolatiecellen als strafmaatregel.

Naar aanleiding hiervan zijn er aanbevelingen gedaan over wat Nederland moet doen om de naleving van mensenrechten in vreemdelingendetentie te verbeteren. Nederland krijgt 4 jaar de tijd om de (geaccepteerde) aanbevelingen uit te voeren.

[Lees hier de Periodic Review](#)

[Terug naar boven](#)

5. Vreemdelingen moeten voldoende te eten krijgen in detentie

Rechtspraak

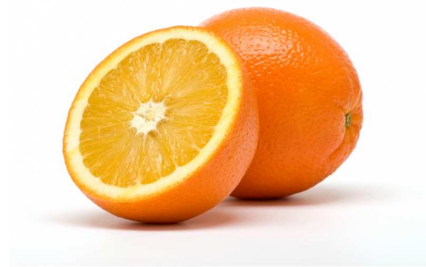
Zorgplicht juiste voeding

Door een vreemdeling uit detentiecentrum Zaandam werd een klacht ingediend dat er te weinig eten wordt gegeven. De directeur zou zich niet aan de voedingslijst houden, terwijl deze de plicht heeft om te zorgen dat de etenswaren die op de lijst staan ook geleverd worden. Kaas

en andere beleg wordt aangeboden, maar de keuze in fruit is minimaal, een appel of sinaasappel.

De beklagcommissie van de Commissie van Toezicht heeft geoordeeld dat mensen in detentie recht hebben op de (hoeveelheid) voedingsmiddelen die op de lijst staan. Aan de directeur is gevraagd om meer fruit te verstrekken dan één stuk per dag.

De beklagcommissie heeft de klacht over het minimale aanbod fruit gegrond verklaard. De vreemdeling kreeg een tegemoetkoming van 5 euro.

Luchten

Steunbetuigers hadden bij het hek van detentiecentrum Zaandam een demonstratie georganiseerd, maar de vreemdelingen werden binnengehouden. Het gebruikelijke luchtmoment werd hun onthouden, pas op nadat de demonstratie was opgehouden konden ze naar buiten. De Commissie van Toezicht heeft geoordeeld dat dit is toegestaan vanwege de zorg voor orde en veiligheid. De beslissing van de directeur om het luchtmoment uit te stellen werd dan ook goedgekeurd.

***Het bezwaar voor opschorting luchtmoment is ongegrond verklaard.
Uitspraak 13 februari 2012, Den Haag***

Informatiedragers mogen niet mee, schending "fair play" beginsel

Een advocaat diende een klacht in bij de Nationale Ombudsman over het verbod zijn mobiele telefoon en dictafoon mee te nemen in het detentiecentrum. Ook klaagde hij over de ongelijkheid in behandeling. Hij wees er ook op dat de diverse detentiecentra hier verschillend mee omgaan en bovendien medewerkers van IND wel worden toegestaan om informatiedragers mee te nemen.

Bij brief van 6 januari 2010 liet de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie weten de klacht niet gegrond te achten. Het was naar zijn oordeel aan de beoordelingsvrijheid van de directeur om vanwege de veiligheid het invoeren van bepaalde voorwerpen te verbieden. Het onderscheid tussen (geprivilegieerde) bezoekers en rijksambtenaren, was nodig om vanuit hun publieke functie, de belangen van de overheid te behartigen. De Nationale Ombudsman is het hier niet mee eens en acht de klacht van de advocaat wel gegrond. De beslissing van de

directeur maakt volgens hem een inbreuk op het beginsel van fair play, wat eist dat procespartijen gelijk worden behandeld. De Ombudsman beveelt de staatssecretaris aan om op korte termijn te zorgen dat vreemdelingenadvocaten op dezelfde wijze worden behandeld als partijen zoals de IND, zodat zij hun eigen laptop en telefoon kunnen gebruiken (dan wel van een computer en telefoon van de inrichting gebruik kunnen maken).

Rapport, 23 januari 2012 . De Nationale Ombudsman, dr A.F.M.Brennikmeijer.

Rapportnummer : 2012/07

[Klik hier voor het rapport](#)

[Terug naar boven](#)

Wakes in het land

Om bij vreemdelingen de moed er in te houden in vreemdelingendetentiecentra, en om het bewustzijn bij de gewone burgers wakker te houden, zorgen verschillende organisaties voor wakes bij vreemdelingendetentiecentra. Hier volgt een overzicht daarvan:

- Voor Detentieboten Zaandam, Rijshoutweg 14 te Zaandam: elke derde zondag van de maand, eerstvolgende 17 juni, 14:00 uur
- Voor DC Zeist, Richelleweg 13 Soesterberg : elke eerste zondag van de maand door de Raden van kerken Zeist en Soest, eerstvolgende 1 juli 16:30 uur. Voor meer informatie tel: 06 2902 5008 of 0638795678
- Voor DC Rotterdam, Portelabaan 7 (bus 33): elke eerste zondag van de maand, eerstvolgende 1 juli, 19-20:00 uur. Voor meer informatie tel : 06 253 83472 of 010 4116085
- Voor DC Schiphol-Oost, Ten Pol 64, 1438 AJ Oude Meer: elke tweede zondag van de maand, eerstvolgende 8 juli, 14:00uur. Voor meer informatie tel: 06 5162 6529 en 06 3029 5461.

vreemdelingendetentie

**Het Meldpunt Vreemdelingendetentie wordt mede mogelijk gemaakt door:
Kerk in Actie, kfHein fonds, Stichting het R.C. Maagdenhuis en Zusters van de Soc van MJJ.**

www.meldpuntvreemdelingendetentie.nl | 030-2990222 | vanuit detentie: 0800-3388776
Stichting LOS - Meldpuntvreemdelingendetentie